

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSA Agnieszka Piotrowska

w sprawie ze skargi D. M. o wznowienie postępowania

z wniosku D. M., B. S., R. S.

i R. S.

przy uczestnictwie Miasta W., Skarbu Państwa - Prezydenta

m. W. i E. L.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, zakończonego

postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 9 lipca 2009 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2011 r.,

zażalenia skarżącej na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 14 października 2010 r.,

- 1) oddała zażalenie,
- 2) przyznaje Skarbowi Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800,- (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego,
- 3) odmawia Miastu W. przyznania zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 października 2010 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę wnioskodawczynie D. M. o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt [...] Sądu Okręgowego.

W sprawie tej postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 9 lipca 2009 r. oddalona została apelacja wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 marca 2008 r., oddalającego wnioski D. M., B. S., R. S. i R. S. z udziałem Miasta W., Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta W. i E. L. o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości.

Wniosek o wznowienie postępowania został oparty na podstawie prawnej z art. 403 § 2 k.p.c. ze wskazaniem na wykrycie środków dowodowych, których nie można było powołać w poprzednim postępowaniu, w postaci trzech dokumentów. Ponadto skarżąca wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań trzech osób na okoliczność objęcia nieruchomości w samoistne posiadanie w 1928 roku, a nie w 1942 r., jak ustalił Sąd w postępowaniu o zasiedzenie oraz na okoliczność posiadania obywatelstwa polskiego przez przedwojennych właścicieli nieruchomości.

Odrzucając skargę, Sąd Okręgowy uznał ją za niedopuszczalną, gdyż nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia postępowania, wskazanej przez skarżącą, na uzasadnienie czego Sąd przeprowadził odpowiedni wywód z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego.

W zażaleniu na powołane postanowienie Sądu Okręgowego skarżąca wniosła o jego uchylenie w całości, wskazując w uzasadnieniu na spełnienie przesłanek do wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c., zarówno odnośnie do dokumentów, których wcześniej przedstawić nie mogła, bo były dopiero poszukiwane, jak i zgłoszenia dowodu z zeznań świadków, z których jednej osoby skarżąca wcześniej nie знаła.

W odpowiedzi na zażalenie Skarb Państwa - Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania. Takie same wnioski znalazły się w odpowiedzi na skargę ze strony Miasta W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Ze względu na podniesiony przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w odpowiedzi na zażalenie, zarzut niedopuszczalności skargi o wznowienie postępowania w sprawach o zasiedzenie (art. 524 § 1 k.p.c.), z powodu przysługiwania zainteresowanemu skargi kasacyjnej na podstawie art. 519¹ § 1 k.p.c., stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie wznowienie postępowania jest dopuszczalne. W odniesieniu do postępowania o zasiedzenie nie przewiduje się zmiany lub uchylecia wydanego postanowienia na podstawie przepisów szczególnych, o których mowa w art. 524 § 1 k.p.c., a odpowiednie zastosowanie przepisów o stwierdzeniu nabycia spadku (art. 610 § 1 k.p.c.) nie obejmuje kwestii zmiany lub uchylecia postanowienia (art. 679 k.p.c.). Do wznowienia postępowania w sprawie o zasiedzenie na podstawie art. 524 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. należy stosować odpowiednio przepisy o wznowieniu postępowania w procesie, w tym między innymi art. 403 k.p.c. Nie można zatem odmawiać wnioskodawczyni tytułu do zgłoszenia wniosku o wznowienie postępowania z przyczyny wskazanej w odpowiedzi Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa na skargę.

Mimo to skarga wnioskodawczyni jest niedopuszczalna, ponieważ jak ustalił prawidłowo Sąd Okręgowy nie zostały wykazane podstawy wznowienia określone w art. 403 § 2 k.p.c. Przepis ten stanowi, co ma znaczenie w tej sprawie, że można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Stosownie do ugruntowanego w tym względzie stanowiska orzecznictwa, powołanego w zaskarżonym postanowieniu, wykrycie nowych okoliczności faktycznych lub dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy tylko takich faktów i środków dowodowych, które nie tylko, że nie zostały ujawnione

w prawomocnie zakończonym postępowaniu, ale które były dla strony nieujawnialne, czyli ani nieznane, ani niedostępne.

Niemożliwość skorzystania w poprzednim postępowaniu z nowo ujawnionych środków dowodowych ma mieć charakter zobiektywizowany. Jak trafnie podnosi w odpowiedzi na skargę Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, chodzi o taką niemożliwość, która pozostawała aktualna w stosunku do każdej należycie dbającej o swoje interesy osoby, znajdującej się w danej sytuacji procesowej. Pozwala to na wyeliminowanie z podstaw wznowienia postępowania takiego spóźnionego ujawniania nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które wynikało z zaniedbania lub przyjęcia, nawet celowo błędnej, jak potem się okazuje strategii procesowej.

W niniejszej sprawie stwierdzenie takie jest poparte czasem trwania postępowania, które zostało wszczęte w 1996 r., a postanowienie Sądu pierwszej instancji oddalające wniosek skarżącej wydane w 2008 r., po dwunastu latach postępowania. Nie można więc przyjąć ogólnych twierdzeń w uzasadnieniu skargi co do niemożliwości wnioskowania o przeprowadzenie wskazywanych w skardze dowodów w czasie lat trwania postępowania, a ich nagłe pojawienie się w końcowym jego stadium, przy czym to Sądowi wnioskodawczynie zarzuca rażące niedbalstwo i ignorowanie pisma w sprawie przełożenia terminu rozprawy, które miało umożliwić powołanie nowych dowodów. Zwrócić należy uwagę, że w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd wskazuje na brak wpływu odnalezionych dokumentów na uwzględnienie skargi i zmianę postanowienia o oddaleniu wniosku o zasiedzenie nieruchomości. W orzecznictwie panuje trafne przekonanie, że środki dowodowe powoływane we wniosku muszą być tego rodzaju, iż ich uwzględnienie spowodowałoby możliwą zmianę wyniku postępowania (m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1973 r., II CR 104/73, OSNP 1974, nr 2, poz. 29). Skarżąca nie wykazała w zażaleniu ani tej okoliczności, ani że nie mogła w poprzednim postępowaniu powołać świadków i innych dowodów w celu wykazania stanu faktycznego, umożliwiającego uwzględnienie jej wniosku o zasiedzenie.

We wniosku o wznowienie postępowania nie wystarczy tylko powołać się na podstawę ustawową, jaką stanowi, zdaniem skarżącej art. 403 § 2 k.p.c., ale należy wykazać, że podstawa ta rzeczywiście występuje (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48). Tego zaś skarżąca nie uczyniła i stanowisko Sądu w zaskarżonym postanowieniu było prawidłowe.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie, rozstrzygając o kosztach postępowania na rzecz uczestnika Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa na podstawie art. 98 w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. Ze względu na przekroczenie terminu do wniesienia odpowiedzi na zażalenie nie został przyznany uczestnikowi Miastu W. zwrot kosztów postępowania zażaleniowego.